

ANIVERSĂRI

PROFESORUL UNIVERSITAR, DR. HABILITAT, MEMBRU-CORRESPONDENT AL AȘM, NICOLAE OPOPOL – LA 75 ANI

Profesorul universitar, membrul-corespondent al Academiei de Științe a Republicii Moldova Opopol Nicolae s-a născut la 9 februarie 1938 în familia lui Ion Opopol, țaran înțelept și gospodar din comuna Bârnova, raionul Ocnița. După absolvirea cu mențiune a școlii de șapte ani din sat, aspirînd la profesia de medic, a fost înmatriculat la Colegiul Medical din Bălți pe care l-a absolvit în anul 1955.

Își începe activitatea practică ca felcer în medicina preventivă al sectorului medical rural din comuna Catranîc, Fălești, transferat ulterior în sectorul medical rural din comuna Dîngeni, Ocnița.

În anul 1960 înaintează actele pentru înmatricularea în Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. Susține cu succes examenele și, luînd în considerație necesitatea în specialiști în medicina preventivă, în componența unui grup din 10 tineri este trimis să-și facă studiile la Facultatea Medicină Preventivă a Institutului de Stat de Medicină din or. Dnepropetrovsc.

În anul 1966 absolvește cu mențiune facultatea, se întoarce în Moldova și, conform recomandării Consiliului Științific al facultății, i se propune funcția de cercetător științific superior la Institutul Moldovenesc de Cercetări Științifice în Igienă și Epidemiologie din Chișinău. El acceptă și lucrează sub conducerea ilustrului igienist, doctorului în științe medicale Victor Vangheli. Încurajat de șeful său nemijlocit, cu ajutorul prof. Mihail Ghehtman și consultantului dr. în științe economice Andrei Cojuhari, planifică și realizează primul său program științific consacrat estimării igienei a alimentației populației rurale din RSSM. Rezultatele obținute au avut semnificație atât științifică, cât și practică, fiind puse la baza tezei de doctor în științe medicale, susținută cu succes în fața Consiliului Științific al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău în anul 1971.

Ulterior (perioada anilor 1971-1975) activează în structurile practice ale serviciului sanitaro-epidemiologic, inițial în calitate de șef al secției Igienă, apoi medic-șef al Stației sanitaro-epidemiologice din or. Chișinău. Aici a acumulat o bogată experiență în medicina preventivă, element foarte benefic pentru ulterioara activitate. În primăvara anului 1975 se întoarce în același colectiv științific, realizează câteva programe, inclusiv și în domeniul alimentației, de data aceasta a copiilor instituționalizați. Pe parcurs este înmatriculat la facultatea Sănătate Publică Internațională a Institutului Unional pentru Perfecționarea Medicilor, pe care o absolveste cu succes (anul 1977), cunoscând deja și limba engleză.

În anul 1978 organizează și, mai mult de 10 ani, conduce laboratorul Igiena alimentației. Concomitent, a efectuat studii și în igiena mediului. Cu timpul, proiectele științifice la care se adresa Nicolae Opopol devin tot mai complexe și includ probleme actuale ale toxicologiei. Astfel, Domnia sa a studiat acțiunea nefastă a fluorului din apa potabilă asupra sănătății, a ozonului propus pentru a fi utilizat în procesul de păstrare și transportare a fructelor și strugurilor, a reziduurilor de azotați din producția vegetală etc.

În urma realizării unui program amplu privind sănătatea umană în relație cu nivelul de chimizare a agriculturii, a demonstrat că folosirea abuzivă a agrochimicelor se soldează cu prezența excesivă a nitraților în apele freactice și produsele vegetale, cea ce afectează sănătatea consumatorilor. Această constatare a fost confirmată prin multiple studii experimentale și epidemiologice. Nivelul afectării sănătății oamenilor în mare măsură depinde de nivelul aplicării acestor agrochimicale, dar și de încărcătura deșeurilor organice asupra solului.

Rezultatele studiului, cât și informațiile științifice obținute în alte ramuri ale economiei naționale, au stat la baza hotărârii Sovietului Suprem al RSS Moldovenești de la 31 iulie 1987, care a adoptat „Programul Complex pe termen lung de protecție a mediului înconjurător și de folosire rațională a resurselor naturale din RSS Moldovenească pe perioada de pînă în anul 2005”. Acesta a fost primul document oficial prin care statul a confirmat impactul nefast al chimizării excesive asupra sănătății populației Republicii Moldova. Materialele au fost generalizate într-o monografie, iar teza de doctor habilitat „Evaluarea igienică a încorporării sumare în organismul uman a nitraților cu alimentele și apa potabilă” a fost prezentată spre susținere publică. Susținerea, a avut loc în fața Consiliului științific al Institutului Nutriția Umană a Academiei de Științe Medicale din Moscova în anul 1991.

Sporirea frecvenței fenomenelor climatice extreme pe globul pămîntesc din ultimele decenii prezintă unul din cele mai semnificative pericole de origine antropogenă. În Europa, tendința de încălzire este cea mai exprimată. Problemele impactului fenomenelor extreme ale schimbării climei asupra sănătății și adaptării societății umane la această provocare a devenit pentru prof. Nicolae Opopol direcție științifică prioritară. Rezultatele acestui studiu sunt publicate în cele mai prestigioase surse de literatură din țară și de peste hotare.

După destrămarea URSS, cînd specialiștii din structurile practice ale sănătății publice au fost lipsiți de posibilitatea instruirii periodice și promovării sistematice a cunoștințelor lor profesionale, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fondat catedra Igienă și Epidemiologie (a.1992) în cadrul Facultății de Perfecționare a Medicilor și Nicolae Opopol a fost ales în funcție de profesor, șef al noii catedre. În anul 1994, Comisia Superioară de Atestate a Republicii Moldova îi conferă titlul didactic de profesor universitar al catedrei menționate.

În următorul an Domnia sa participă la concursul anunțat de Academia de Științe a Republicii Moldova și este ales în calitate de membru-corespondent al AȘM. Către acea perioadă criza economică, care a afectat Republica Moldova, a avut consecințe grave și pentru structurile științifice. Cu scopul de a păstra potențialul științific existent și a fortifica activitatea subdiviziunilor practice din medicina preventivă a fost creat Centrul Național Științifico-Practic de Igienă și Epidemiologie, actualmente Centrul Național de Sănătate Publică (CNSP). Din momentul creării acestei instituții și pînă în anul 2003 prof. Nicolae Opopol a deținut funcția de

prim-vice-direc-tor general, responsabil de activitatea științifică. Concomitent a exercitat și funcția de profesor universitar, șef al catedrei Igienă și Epidemiologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În anul 2003, la solicitarea lui personală, prof. Nicolae Opopol se retrage din funcția de prim-vice-direc-tor general al CNSP, fiind transferat la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” pentru exercitarea funcției de profesor și șef de catedră în deplin volum.

Pe parcursul ultimului deceniu prof. Nicolae Opopol a participat la realizarea mai multor proiecte susținute de organisme internaționale – la elaborarea strategiei naționale în dezvoltarea durabilă (anul 1999), elaborarea primului raport național privind schimbarea climatului (anul 1999), reglementarea calității, inofensivității alimentelor (perioada anilor 2000-2001), fortificarea capacităților naționale pentru monitorizarea sărăciei (perioada anilor 2003-2004). În anii 2000-2002 a fost desemnat și a exercitat funcția de coordonator național în realizarea proiectului privind crearea și fortificarea activităților Comitetului Național Codex, proiect susținut de FAO.

Fiind savant de forță în medicina preventivă, el a participat activ în procesul de perfectare a multor documente de importanță majoră, cum ar fi Programul național de eradicare a maladiilor iododeficitare (anul 1998), Planul național „Sănătatea în relație cu mediul” (anul 2001), Programul național de implementare a Convenției Stockholm privind poluanții organici persistenți (anul 2004), Conceptul de restructurare a Serviciului Sanitaro-Epidemiologic de Stat în Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice (anul 2005), Politica Națională de Sănătate (perioada anilor 2007-2021), Strategia de reducere a bolilor netransmisibile în Republica Moldova (anul 2009), Programul de Stat privind dezvoltarea și dotarea tehnico-materială a SSSSP (anul 2010), proiectul Strategiei Naționale de Sănătate Publică pentru anii 2013-2020 etc.; a organizat sau nemijlocit a participat la perfectarea mai multor rapoarte naționale: Primului Raport Național „Calitatea mediului și sănătatea populației în Republica Moldova” (a.1999), rapoartelor „Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă” (a.2000), „Starea de nutriție în Republica Moldova. Analiza situației și strategiile de intervenție” (a.2002), „Sărăcia în Moldova 2000” (a.2003), „Sănătatea copiilor în relație cu mediul” (a.2004), „Sănătatea copiilor și mediul înconjurător în Republica Moldova (a. 2010)”etc.

A fost conducător la opt teze de doctor în medicină și consultant la 2 teze de doctor habilitat. Sub conducerea lui actualmente se lucrează asupra mai multor teze de doctor și de doctor habilitat. Este autorul a peste 300 publicații, din care 7 monografii.

Activitatea pedagogică și științifică a prof. Nicolae Opopol a fost îmbinată armonios cu cea obștească. El a fost președinte a Societății științifice a igieniștilor din Republica Moldova, președinte a comisiei republicane științifico-metodice de profil „Igienă”, specialist principal netitular al Ministerului sănătății în igienă și toxicologie, membru al Consiliului de Experti a Ministerului sănătății, membru al colegiilor de redacție a mai multor reviste științifice, etc. A organizat mai multe conferințe naționale și congrese naționale consacrate problemei „Sănătatea în relație cu factorii care o influențează”.

Ceea ce îl caracterizează pe omul de știință și de catedră este exemplara lui scrupulozitate, exigență și conștiinciozitate, precum și responsabilitatea Dumnealui în tot ce întreprinde împreună cu discipolii săi. Cercetările științifice care se desfășoară în domeniu sunt judicios examinate și sprijinite de Domnul academician, intervenind cu sugestii și soluții adecvate atunci când cercetătorul ajunge la un impas sau dificultate de înțelegere, explicație sau interpretare a unui proces sau fenomen.

Promovator al sănătății, le spune tuturor „Nimic nu este mai eficient și nimic nu este mai ieftin ca prevenția”. Este o călăuză, care trebuie să fie urmată cu sfințenie în primul rând de demnitarii noștri conducători ai țării și evident, de toată populația.

Iscusit gospodar, cu o originalitate aleasă, făurește lucruri de neîncrezut. Cu ceva umor și un zâmbet molipsitor, seamănă bună-tate, frumusețe, dragoste, dorință de a face ceva deosebit.

Pentru activitatea rodnică și succesele obținute prof. Nicolae Opopol a fost distins cu insigna Ministerului sănătății a URSS „Отличнику здравоохранения” (1968), medaliile „За доблестный труд” (1971), „Ветеран труда” (1986), Diploma de Onoare a Sovietului Suprem a RSSM (1988), medalia „Gloria Muncii” (1997), Insigna și Certificat de Apreciere a OMS (2002), Diploma Academiei de Științe a Republicii Moldova pentru monografia editată (2003).

Considerate maestre! Atingând o vârstă frumoasă, care nu este decât o stare de spirit, o stare nouă de efect a vieții, o viziune nouă a imaginației inepuizabile, visul dintotdeauna cu multă pasiune, sinceritate și inspirație, Dumneavoastră sunteți într-o nouă calitate, într-o nouă dimensiune. Din numele colectivului catedrei de Igienă a USMF „Nicolae Testemițanu” felicitări cordiale Domnule academician, profesor universitar, Vă dorim sănătate multă, dispoziție bună permanentă, realizări frumoase în toate domeniile, aceeași pasiune și dedicație profesională pentru instruirea cadrelor și asigurarea sănătății populației.

Grigore Friptuleac – Dr. habilitat în
medicină, profesor universitar, șef al catedrei
Igienă a USMF „Nicolae Testemițanu”